

6.6 Perkembangan Ekonomi membawa perubahan

6.6.1 Penggunaan Buruh Luar

- untuk memastikan bekalan tenaga buruh mencukupi untuk membolot kekayaan TM.

Sistem Kontrak

- cara kemasukan orang Cina
- orang Cina dibawa masuk oleh majikan.
- majikan bayar tambang perjalanan
- makanan, pakaian & tempat tinggal disediakan
- bekerja sehingga hutang tambang selesai
- setelah tamat kontrak, mereka bebas bekerja dengan majikan lain.

sistem Kangani

- cara kemasukan orang India
- Kangani : penyelia / ketua pekerja di ladang getah
- dihantar oleh pemilik ladang ke India untuk mencari buruh
- Kangani uruskan tambang perjalanan buruh sehingga selamat tiba di ladang majikan
- Kangani dibayar komisen berdasarkan jumlah buruh yang dibawa masuk.
- buruh di bawah kangani & dibayar gaji tetap
- bekerja sehingga hutang tambang selesai.

6.6.2 Perkembangan sistem pengangkutan & perhubungan

- membawa hasil hutan & hasil lombong ke pelabuhan dengan pantas
  - ↳ landasan kereta api & sistem jalan raya.
- perkhidmatan pos, telegraf & telefon.

6.6.3 Perkembangan landasan kereta api

- diperkenalkan pada akhir kurun ke-19
- 1903 : Kereta api Negeri² Tanah Melayu Bersekutu
- 1948 : tukar kepada Kereta Api Tanah Melayu (KTM)
- hari ini sebagai Kereta Api Tanah Melayu Berhad (KTMB)
- semasa penjajahan British:
  - ↳ 3 fasa perkembangan landasan kereta api.
- Fasa Pertama (1885 - 1896)
  - ↳ untuk memenuhi keperluan perlombongan biji timah
  - ↳ landasan yang pendek dibina bagi kawasan lombong & pelabuhan untuk kemudahan eksport
  - ↳ landasan :
    - * Taiping → Port Weld (Kuala Sepetang)
    - * KL → Port Swettenham (Pelabuhan Klang)
    - * Seremban → Port Dickson
    - * Ipoh & Batu Gajah → Teluk Anson (Teluk Intan)
- Fasa Kedua (1897 - 1909)
  - ↳ menghubungkan utara (Seberang Perai) dengan selatan (Johor) apabila NNMB ditubuhkan
  - ↳ untuk memenuhi keperluan ekonomi yang bertambah
    - ↳ kepesatan perusahaan bijih timah & getah
  - ↳ untuk memudahkan pentadbiran
- Fasa Ketiga (1910 - 1931)
  - ↳ menghubungkan seluruh TM selepas British memperluas pengaruh ke NNMU & Johor
  - ↳ hanya Terengganu x mempunyai landasan kereta api
  - ↳ menjadi pengangkutan awam bagi penduduk.

6.6 Perkembangan Ekonomi membawa perubahan

6.6.4 Jalan raya

- hubungkan kawasan perlombongan bijih timah & pertanian dengan stesen kereta api.
- peringkat awal : KL dengan Ipoh & Seremban
- kurun ke-20 : penggunaan kenderaan bermotor seperti kereta, motor & bas.
- Jalan² raya diturapkan untuk sesuaikan dengan kenderaan bermotor.
- hubungkan kawasan kegiatan ekonomi dengan pelabuhan antara bandar besar dengan bandar² kecil
- 1939 : satu jaringan jalan raya hubungkan seluruh Tanah Melayu
- tertumpu di kawasan yang mempunyai kepentingan ekonomi & memudahkan pentadbiran

6.6.5 Pengangkutan laut & udara

- memperkenalkan perkhidmatan kapal wap & kapal terbang
- 1890 : Syarikat Straits Steamship di Singapura
  - memberikan perkhidmatan kapal wap kepada pelabuhan di NNM
  - membawa bekalan makanan, jentera & buruh untuk perusahaan perlombongan bijih timah
- perkhidmatan penerbangan
- 1973 : Syarikat Wearne Air Service
  - beribu pejabat di Singapura
  - mulakan penerbangan dalam negara antara Singapura, KL & Pulau Pinang.

6.6.6 Sistem Perhubungan

- Pos, telegraf, telefon, radio
  - mula diperkenalkan di kawasan kegiatan ekonomi, pusat pentadbiran, pelabuhan & ke kawasan petempatan.
  - 1870-an : bangunan pejabat pos & telegraf di Taiping, Perak
  - 1910 : Pejabat pos & telegraf di Pulau Pinang

6.6 Perkembangan Ekonomi membawa perubahan

6.6.7 Perkhidmatan kesihatan & kemudahan asas lain

Perkhidmatan kesihatan

- ↳ hospital kerajaan yang awal ~ di KL, Taiping & Pulau Pinang
- ↳ pusat² kesihatan ~ di Perak, Selangor, N. Sembilan & Pahang
- ↳ 1890: Lembaga Kesihatan ditubuhkan
  - ↳ memastikan kebersihan bandar
- ↳ penyakit malaria & beri² menyebabkan banyak kematian di kalangan buruh Cina & India yang menjadi penghalang kepada perkembangan ekonomi British
- ↳ 1901: Institut Penyelidikan Perubatan ditubuhkan
  - ↳ di KL
  - ↳ membuat penyelidikan: cari punca, rawatan & langkah pencegahan malaria & beri²

Kemudahan asas

- ↳ 1931: Jabatan Parit & Tali Air ditubuhkan
  - ↳ memajukan tanaman padi
- ↳ kawasan padi dibuka di Sungai Manik, Perak & Tanjong Karang, Selangor
- ↳ kurun ke-20: Tenaga elektrik disalurkan ke P. Pinang & KL
- ↳ 1930: Empangan Hidroelektrik Chenderoh dikendalikan oleh The Perak River Hydro-Electric Power
  - ↳ menampung keperluan tenaga elektrik.
- ↳ 1885: Terusan Wan Mat Saman
  - ↳ dari Alor Star ke Gurun (Kedah)
  - ↳ Kedah: pengeluar padi yang utama di TM
  - ↳ dibina dengan tenaga manusia & peralatan tradisional.
  - ↳ siap pada 1895.

6.6.8 Kemunculan Bandar Baru

Taiping

- ↳ di daerah Larut
- ↳ nama asalnya Kelian Pauh
- ↳ 1840: Ramai orang Cina dibawa masuk untuk memajukan perlombongan bijih timah
- ↳ Selepas "Perang Laut" tamat, British menyusun semula pentadbiran & menukar nama Kelian Pauh kepada Taiping = "kedamaian yang abadi"
- ↳ berkembang menjadi bandar moden & menjadi ibu negeri Perak.

Ipoh

- ↳ di lembah Kinta
- ↳ 1880-an: tumpuan pelombong Cina apabila pengeluaran bijih timah di Larut mula merosot
- ↳ 1935: ibu negeri Perak (ganti Taiping)

Kuala Lumpur

- ↳ diteroka oleh Raja Abdullah, pembesar Klang
- ↳ berhampiran pertemuan Sungai Klang & Sungai Gombak
- ↳ "Kuala Lumpur" = kawasan berlumpur
- ↳ kampung perlombongan bijih timah
  - ↳ berkembang menjadi pusat perdagangan yang maju
- ↳ 1880: ibu negeri Selangor (ganti Klang)
- ↳ 1897: British mendirikan Bangunan Sultan Abdul Samad & menjadikannya pusat pentadbiran NNMB
- ↳ hari ini: ibu negara Malaysia

A. Sekolah Melayu

- pendidikan sekular kepada anak² petani & nelayan
- ajar menulis, membaca & mengira serta sedikit ilmu geografi, seni pertukangan & perkebunan
- pendidikan rendah (hingga darjah 6)
- lepasan layak menjadi guru, polis & menjawat jawatan rendah di jabatan kerajaan
- British x memajukan pendidikan anak Melayu, tapi hanya menjadikan mereka lebih baik daripada ibu bapa mereka
- berpeluang melanjutkan pelajaran ke maktab² perguruan:
  - ↳ 1900: Maktab Perguruan Melaka
  - ↳ 1922: MPSI, Tanjung Malim, Perak
  - ↳ 1935: Maktab Perguruan Perempuan Melayu Melaka

B. Sekolah Cina

- diusahakan sendiri oleh masyarakat Cina
- di bandar
- guna pelbagai loghat BC sebagai bahasa pengantar
- pendidikan rendah & menengah
- buku², guru² & sukatan pelajaran dari China
- 1920: Enakmen Pendaftaran Sekolah diperkenalkan oleh British untuk mengawal sekolah²

6.6.9 Pendidikan Vernakular

D. Sekolah Inggeris

- mula di NNS
  - ↳ 1816: Penang Free School
  - ↳ 1826: Malacca Free School
  - ↳ 1894: Victoria Institution (di KL)
- pada peringkat awal, sekolah Inggeris ditubuhkan oleh mubaligh Kristian
- di bandar
- sehingga peringkat menengah
- terbuka kepada semua kaum
- sukatan pelajaran dari England
- lulusan - melanjutkan pelajaran dalam bidang perubatan, kejuruteraan, guaman & pentadbiran
- boleh menjawat jawatan yang tinggi dalam perkhidmatan kerajaan
- 1905: Kolej Melayu Kuala Kangsar ditubuhkan
  - ↳ memberi pendidikan Inggeris kepada anak² raja & golongan bangsawan Melayu

C. Sekolah Tamil

- diusahakan oleh perseorangan & pertubuhan masyarakat India
- di kawasan ladang getah
- buku², guru² & sukatan pelajaran dari India
- Kangani juga akan mengajar di sekolah Tamil
- 1912: undang² Buruh
  - ↳ wajibkan pengusaha ladang sediakan sekolah & guru untuk anak² pekerja
- Sekolah Tamil awal di bandar:
  - ↳ Sekolah Thamboosamy Pillai
  - ↳ Sekolah Vivekananda
- Orang India yang kaya menghantar anak² ke sekolah Inggeris.